

Dimensiunea universală a Bibliotecii Naționale

Valentina TOPALO

175 de ani

Luna septembrie s-a dovedit a fi una aparte pentru comunitatea bibliotecară din Republică, datorită manifestărilor festive, organizate de Biblioteca Națională cu prilejul împlinirii a 175 de ani de activitate, instituție ce a imprimat biblioteconomiei basarabene dimensiunea universalității. Atestată documentar în august 1832, fiind fondată în baza bibliotecii particulare a colonelului Liprandi și din donația Bibliotecii Academiei Imperiale de Științe din Sankt – Petersburg, ea devine Bibliotecă Publică. De la această dată, 23 august 1832, va funcționa ca Bibliotecă Publică Gubernială, apoi, în anii puterii sovietice, devine Biblioteca Republicană de Stat N. K. Krupskaja, iar, după 1991 – *Bibliotecă Națională*.

Din 1832, instituția a trecut prin transformări și reorganizări cerute de rigorile și necesitățile timpului. Posesoare a unei colecții tot mai mari și mai diversificate, ea devine, în secolul al XIX-lea, o importantă Bibliotecă a Basarabiei. Astăzi ea deține un valoros fond de documente aparținând patrimoniului cultural național. Colecția numără în total 2,5 mln de unități materiale, cuprinzând diverse documente fizice, materiale audio-video și documente electronice în limba română, în limbile minorităților naționale și în limbile străine. După cum i se cuvine unei Biblioteci Naționale, colecțiile speciale conțin documente

cu valoare bibliofilă: *Colecția de carte veche și rară* (cărți vechi românești cu caractere chirilice și latine, cărți editate în sec. XVIII - XX, cărți cu ex-libris); *Moldavistica* (inserează publicații despre Moldova (istorie, etnografie, economie etc.); *Colecția de artă și hărți* (stampe, albume, apărute la editurile R. Moldova și peste hotarele ei, hărți fizice, politico - administrative, cărți poștale etc.); *Bibliote-*

ca de referință (producție editorială din peste 120 de țări ale lumii: enciclopedii, dicționare, cursuri pentru studierea limbilor străine, bibliografii naționale); *Audiovideoteca națională* (o colecție superbă de documente de muzică tipărită și documente audio); colecția *Literaturile Lumii* (documente despre literaturile și limbile lumii); alte colecții precum *Colecția ONU* (documente editate de agențiile ONU); *Colecția de publicații*

Seriale (reviste, rapoarte ale instituțiilor științifice).

Din 1950, *Depozitul Legal* pentru toate documentele tipărite pe teritoriul Moldovei a devenit o structură a Bibliotecii. Sistemul de cataloage este constituit din 69 de cataloage tradiționale, iar, începând cu 1991, beneficiarii pot accesa on-line Catalogul electronic care conține mii de înregistrări, acces off-line pe CD, DVD, acces prin intermediul Internetului la mii de site-uri de pe glob din diverse domenii.

Hotarul dintre milenii II și III, a însemnat momente noi și interesante în CV-ul Bibliotecii: editarea publicațiilor de specialitate *Magazin Bibliologic*, *Gazeta Bibliotecarului*, *Buletin Bibliologic*, *Biblioteconomia Moldovei*, *Cadru de Reglementare*, *Cultura în Moldova*, *Calendarul Național*, *Bibliografia Națională*, colecțiile de

publicații: *Imaginea Republicii Moldovei în străinătate*, *Cronica vieții politico - administrative, culturale și științifice a Moldovei*. Au fost organizate zeci de activități în Salonul Național de Carte, în Salonul Internațional de Carte, simpozioane anuale Anul Bibliologic, Concursul Republican pentru Cea mai reușită lucrare în domeniul bibliologiei, Topul Bibliotecarilor. Începând cu anul 2000, Biblioteca Națională este și *Centru depozitar al materialelor Organizației Națiunilor Unite în Republica Moldova*, apoi inaugurează, în comun cu ABRM, *Școala de Biblioteconomie din Republica Moldova* și *Centrul de Informare și Documentare în Bibliologie*.

Harnicul colectiv al Bibliotecii, dirijat cu multă competență de Alexe Rău, a reușit de la 1992 încoace realizarea multor proiecte inovatoare: Programul Național *Memoria Moldovei*, elaborat după modelul programului internațional al UNESCO; Sistemul Integrat al Bibliotecilor din Moldova *SIBIMOL*; Biblioteca Electronică a Moldovei (*BIELMO*), Biblioteca Națională Numerică a Republicii Moldova. Ajuns la a 175-a aniversare, colectivul a reușit să conserveze tot ce este mai bun și ce ar putea alimenta cultura basarabeană. Alexe Rău, cel de-al 22-lea director al Bibliotecii, este un specialist valoros și un înzestrat manager. Domnia sa este obsedat de un vis - un edificiu special pentru Biblioteca Națională, construit într-un stil modern cu elemente naționale.

Devenind cea mai bună instituție de cultură a anului, nu e de mirare că ...Comisia Europeană i-a conferit medalia Lider al comunității europene, iar directorul Bibliotecii a fost menționat cu diploma Manager al secolului XX. Fondul de excelență din Geneva a conferit conducerii BN medalia de aur.

La sărbătoare au fost invitați: bibliotecari, cititori, prieteni, oaspeți. Începând cu 31 august și până la 10 septembrie, BN a organizat un șir de manifestări culturale - științifice, promovându-și

imaginea prin intermediul paginii web, materialelor promoționale, programelor - invitații, programelor - catalog.

Menționăm doar câteva momente ce s-au produs în cursul zilei de 3 septembrie. La Salonul Internațional de Carte, aflat la a XVI-a ediție, au participat 83 de edituri din 16 țări ale lumii. În cadrul Salonului puteai să vezi cărți, reviste, documente electronice, producție a editurilor din R. Moldova, precum și din China, Coreea, Franța, Germania, Japonia, România, Polonia, Rusia, Ucraina, SUA etc. S-a remarcat editura AGEPI, prezentă cu literatură în domeniul proprietății intelectuale; editura *Gunivas* cu literatură de referință: *Dicționarul explicativ al limbii române*, manuale, beletristică; editura *Prut Internațional* cu cărți pentru copii și tineret, manuale, cărți științifice, sociale; editura *Labirint*, specializată în editarea cărții pentru copii și lucrări literar - muzicale pentru școală, etc.

Salonul Internațional de Carte a avut și un billboard plasat la intrare în Bibliotecă, cu fotografia profesorului Ion Osadcenco, dascălul multor bibliotecari din R. Moldova.

Tot în această zi, Asociația Culturală *Pro Basarabia și Bucovina*, filiala *Costachi Negri* din Galați, România, a inaugurat expoziția *Domnitorii Țării Moldovei*, expoziție (realizată și în variantă electronică), finanțată de Radu Moțoc și de primarul de Galați. Radu Moțoc, secretarul asociației, a prezentat gravuri și litografii ale Domnitorilor Moldovei, în ordine cronologică, care, în opinia Domniei sale, nu sînt bine cunoscute, nu pot fi găsiți în enciclopedii sau manuale de istorie. Expoziția a conținut hărți grafice și litografice, heraldică și steme.

Un loc aparte în contextul aniversărilor l-a avut vernisarea expoziției *Comorile din strada August (Biblioteca Națională a Republicii Moldova la 175 de ani)*, care a oferit o selecție a cărților ce demonstrează evoluția Bibliotecii în cele aproape două secole de activitate. Am privit expozi-

ția cu emoție explicabilă, or, astfel de cărți vechi și rare despre istoria Bibliotecii și a cărții nu le poți vedea zilnic. Alt compartiment era completat, firește, cu documente de azi despre activitatea biblioteconomiștilor din republică (citate, aserțiuni), despre contribuția lor reală la cunoașterea în detalii a profesiei de bibliotecar. Expoziția cu specific istoric a fost însoțită de o serie de documente despre viața culturală a timpului, despre participarea unor personalități basarabene la organizarea sau oglindirea evenimentelor bibliotecărești din diferiți ani. Au fost evocate contribuțiile directorilor de bibliotecă din 1832 - 2007, bazate pe analiza și prezentarea unor materiale, documente - mărturii puțin cunoscute specialiștilor în domeniu din țară. Colegii de la Biblioteca Națională au demonstrat încă o dată prin această expoziție potențialul important al cercetării din instituție, din colecții și arhive, voința și capacitatea acestora de a organiza și prezenta expoziția (o nouă viziune asupra ei) cu un real impact asupra celor care au studiat-o. Manifestările prilejuite de sărbătorirea a 175 de ani a instituției constituie o dovadă în plus că bibliotecarii își prețuiesc meseria, dăruindu-i-se total.

La cele scrise, mai adăugăm că organizatorii au fost, și de data aceasta, originali, reînviind în fața vizitatorilor imagini din vremi uitate, dar importante pentru viața Bibliotecii: *Domnițe Bibliotecare*, *Domnițe Cititoare*, îmbrăcate în rochii elegante, cu gesturi de actrițe, simbolizau timpul cînd jupînesele se îmbrăcau după ultimul cuvînt al modei pariziene sau vieneze. Poate că anume aici cititorii se abonau la revistele de modă pariziană, pentru a corespunde regulamentului Bibliotecii, unul din punctele căruia prevedea accesul la Bibliotecă numai a persoanelor îmbrăcate decent.

Biblioteca Națională rămîne a fi, cum este și firesc, cea mai bună instituție de profil din Republica Moldova.